

SOSIALURIN

Útgevari:
FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR

Blaðstj.:
Villi Sørensen.

Box 76.

Prentsmiðjan á Høysbreyt
TELF 1820

Tíðindi

Porkeri, í juli 1956.

Av tí at tað er ógvuliga stutt síðan, at eitt tíðindabrev higani úr bygðini stóð í hesum blaði, er tað ikki nógv nýtt at siga á hesum sinni. So stutt kundi eg steðgað á eitt skifti; men eg noyðist at skoyta nokur orð uppí tað, sum okkara tíðindamaður úr Hvalbø førir fram í »Sosialinum« nr. 28, harí hann m. a. sigur, at hann er glaður yvir, at undirritaði aftur eri farin at skriva tíðindabrev, og at hann vónar, at eg aftur fari at skriva greinir um almenn viðurskipti. Hesum viðvíkjandi skal eg bert loyva mær at siga, at eg havi nú í gott og væl eitt ár verið hjá mongum góðum læknnum bæði í Føroyum og í Keypmannahavn, og allir eru teir á einum máli um, at nerver mínar eru troyttar og treingja til hvíld. Harfyri kann eg ikki leggja út í tann politiska offensivin. Nakað annað er at skriva nokur tíðindi av og á. Men higani úr bygðini er ikki nógv at fortelja. Lesararnir verða troyttir av at lesa bara um veður og vind; men lat meg í stuttum siga, at nú er líggjari, og alt tykist at fara at grónka eitt sindur; men sjóveður hevur verið minni nú í seinastuni. Fiskur er av tí alræmsta at fáa, bara veðrið er; men her í bygðini er tað soleiðis, at útróðramenn — uttan teir við »Ósa« — eingi færa hava uttan opnar bátar, og okkara útróðrarleið er at fara um streingir, boðar og íður, so her er alt annað enn tespuligt at fara við opnum bátum. Tessvegna er tað ikki lögð, um Porkerningar í langar tíðir hava biðið um almennan stuðul til at bota um viðurskiptini við strondina her, so at bátar við dekki skulu kunna liggja her í vanligum útróðrarveðri. — Í ódnarveðri ber til at kroka inni á Vági.

Fyri 10 árum síðan, meðan P. M. Dam var formaður í figgjarnvndini, varð gjørdur ein plánuvirkandi havnabygging í Føroyum. Eftir hesum 10 ára pláni skuldi motorbátahavnin í Porkeri verið liðug nú. Sagt varð øllum kommunum, sum fingustudning eftir hesum pláni, at tær skuldu rokna við 1/10 av studninginum um árið í 10 ár. T. v. s., at kommunur, sum ikki høvdu token pening, máttu so gera lán at rinda sín part, og um byggingin fór skjótari fram, máttu kom-

munurnar taka størri lán. Porkeris sòknarstýri víðtók so at steðga eini 3 ella 4 ár og spara pening saman til havnabygging og soleiðis sleppa frá tí stóru rentubyrðu av láni, størri enn kommunan kundi rinda.

Porkeris sòknarstýri við harra Zacharias Müller á odda spardi saman fleiri 100 túsund krónur og fórði soleiðis ein klókan kommunalpolitikk; tí sjálvandi kundi eingin rokna við, at eitt lögting og landsstýri skuldi fara at loypa frá sínum orði og bróta givin lyftir. Men hetta varð gjørt, tá ið fólkaflokkurin og sambandið kastaðu seg saman í felag. — Sjálvandi mótmæltu javnaðarmenn harðliga hesi gerð eins og so mongum ógerðum afturhaldsins; men fleirtalið má ráða, harvið er einki at gera. Nú hava vit frætt, at nakrar krónur eru játtaðar aftur til havnargerðina í Porkeri. Hesin játtaði peningur er so pinkalítill, at við sama studningi árliga verða tað 43 ár, áðrenn havnin í Porkeri verður liðug. Hetta er alt annað enn hugnaligt at síggja fram ímóti.

Í mínum seinasta tíðindabrevi nevndi eg akveginn millum Hov og Øravík, og eg segði, at vit høvdu frætt, at arbeiðið nú skal byrja aftur fyri álvara, og at vit tessvegna vóna, at vegurin verður liðugur. Men nú skrivar Føroyatíðindi um hetta mál og sigur soleiðis: »Tað frættist herfyri, at arbeiðið uppá vegin Hov—Øravík skuldi byrja aftur nú, tá ið hesin vegur var stungin út, men nú verður aftur sagt, at líkindi eru neyvan fyri, at byrjað verður í ár.« Hesi tíðindi í blaðnum eru eisini óhugnalig. Kann Føroyatíðindi ella okkara annað av landsstýrisbløðnum ikki greiða okkum frá, hvat tað er, ið forðar fyri, at ein so týðningarmikil vegur verður gjørdur liðugur?

Beint nú eru nýmótans amboð sum t. d. buldosari, gravkúgv og tilíkt her í oynni, meðan verk í Botni fer fram. Nú má skipast soleiðis fyri, a thesi amboð ikki fara úr aftur oynni, fyrr enn akvegur er komin um alla Suduroy — líka úr Sumbo og Víkarbyrgi til Sandvíkar. Tað er bæði skomm og skaði, at tilíkt akvegsamband ikki er komið í lag fyri langari tíð síðan. Nú er seint; men tað er sum orðatak: sigur: Betri er seint enn ongantíð.

Tríggjar grindir eru deyðar í ár í Vági. Fyrsta í mars og onnur í mai, og nú doyði hin triða í hesi vikuni. Tær vóru um 400 hvalir tilsamans. Tann besta grindatíðin plagar at vera í juli, august og september mánaðum, so vit vóna at hoyra grindaboð aftur, áðrenn langt umliður.

Úr Íslandi eru nakrir fiskimenn heimkomnir. Teirra inntøka má kallast at vera góð í sammeting við inntøkur teirra, sum eru við teim gomlu sluppunum. Nær

fáa vit nóg mikið av góðum hóskaði fórum til allar okkara fiskimenn?

Hitt gamla javnaðarmanna ting málið, ið nevndist: »Arbeið til øll á landi og sjógv«, má verða tikið aftur til viðgerðar á Føroya lögtingi, vónandi eru tingmenn nú so mikið framskygdir, at tilíkt mál kann verða víðtikið; tí at líta á, at aðrar tjóðir skulu halda skip til okkara sjómenn — tað hoyrir ongastaðni heima, og er eisini til stórt tap fyri okkara samfelag. Vónandi vilja allir Føroyingar — ella ið hvussu er eitt stórt fleirtal av Føroyingum fylkjast um javnaðarmanna herrópið: »Upp broður til dagsverk og dyst!«

J. H. Danbjørg.

Úr Hvalba

Tað er ikki vanligt at vaska seyðinum út ímóti ólavsoðu; men í seinastu viku vóru Hvalbingar úti í Litlu Dímun og vaskaðu seyðinum.

Hetta var gjørt av teirri orsök, at ongantíð varð farið út at vaska í vár.

Ikki skal hetta tó skiljast so, at Hvalbingar misrøktu seyð sín, tí teir røktu hann so væl sum nakar. Í seinasta tíðindabrevi nevndi eg

nakað um, at fyra menn vóru úti og fleygaðu, og at teir frá týsdegi til fríggjadag høvdu fleygað 1500 lundar. Hesir menn vóru úti í 8 dagar og fleygaðu umleið 2800 íalt.

Viðvíkjandi Litlu Dímun er tað soleiðis, at øll oyggin er 1½ mörk, sum er avmarkað í tríggjar hálvmerkur í fleyging, og fleyga 4 menn hvørt summar uppá hvørja hálvmerkina; men verður fuglurin býttur til allar eigarnar í tí hálvmerkini, ið fleygað verður uppá. Íalt eru 48 eigarar. Av hesum sæst, at tað eru smáeigarar, og eru teir flestu uppá ½ gyllin. Fyrsta apríl í ár var tað 105 ár síðan Litla Dímun varð ogn hjá Hvalbingum. Í Litlu Dímun eru umleið 500 ágangandi seyðir.

Sjey menn fóru hiðani til Íslands í vár, og eru fyra av teimum nú afturkomnir, og hinir koma um ólavsoðuna.

Skarvasteinur, ið nú hevur ligið leingi lamin, verður nú at koma aftur í sigling — helst um mánaðarskið.

Í seinastu viku var »Dráttur« inni og bunkraði, og hevði hann tá 130 tons og væntast at verða heima um ólavsoðuna, og síðan fer hann á sildaveiði.

- KLAKKSVÍK Í DAG

Útoyggjamen hava røð dúgliga út; men ikki hevur vígnast so væl. Lítið og einki hevur fingist av hýsu.

Viðingar hava nú fleygað um leið 7000 lundar í Settorvu. Lítið hevur borið til við fleygingini í ár. Fugloyingar hava einki fingið.

Fossá, eina hina størstu ána í Norðoyum, hevur verið talan um at binda til ravmagnsorku. Kostnaðurin — uttan arbeiðsløn — er nú mettur til 350.000 kr.

Í Svínøi sigst grasið vera væl vaksið, meðan tað flest alla aðra staðni er heldur lítið á.

Í Norðoyum hava nú Klakksvík, Ánirnar, Strond, Haraldsund, Kunoy, Múli, Norðdepil, Hvanna sund og lutvís Viðareiði fingið ravmagn.

Føðingardagar. 22. juli Trond Simonsen, Kirkju, 75. Malla Joensen, Húsum, 65 og Marius Hansen, Árnafjørð, 60. 23. juli Jákup Andreas Petersen í Víkunum, Klakksvík, 65. 24. juli Lina Øster, Mikladali, 65. 26. juli Símun Frederiksen, bóndi, Múla, 55 ár.

50 ár. 25. juli verður Petra E. Rasmussen, prestafrúa, Præstegade 14 Hadarslev, 50 ár.

Streymoy kom undan Íslandi sunnudagin við 42.000 pd., harav 12.500 kalvi.

Menniskju og meiningar

Úr 14. sept.:

— Skúlin er so háttadur, at kemur unglingi heilskapadur íggjnum hann, so mega vit kalla tað eitt undur. So er tað tí, at tilfarið í piltinum hevur roynt so mikið gott. Tað er ikki skúlanum at takka. —

Kendi moralisturin Poul Henning-sen:

— I dag konfiskerer politiet fotografier af nøgne mennesker, som ikke foretar sig andet end at være nøgne samt eventuelt slå et kraftspring ellere en svalarede... Sult viser sig på det område som på andre simpelthen ved sult. Som man kan stjæle en flæskesteg når man ikke har fået noget at spise i lange tider, hænder det, at seksualiteten fører til forbrydelse. Man forhindrer den slags ved at gi folk noget at spise, ikke ved at straffe dem. —

2000 tons meira

Barcelona er tann spanski býur, ið einans keypir fyrsta flokks klippfisk. Norðmenn hava áður selt 5000 tons árliga hagar; men í ár verða teir at selja 2000 tons aftrat, so teir koma heilt upp í 7000 tons.